

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XXXIX. An viribus naturæ cognosci poßit, Deum eße, & Vnum eße?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

IV. DE VIRIBVS LIBERI ARBITRII IN Naturalibus rebus.

QVÆSTIO XXXIX.

An Viribus naturæ cognosci possit Deum esse, & vnum esse?

CALVINVS *Inst.* 1. c. 2. & lib. 2. c. 2. fatetur ethnicos solo naturæ lumine generatim cognouisse Deum; quod sit aliquis; at nescisse Deum verum, vnum ac solum esse.

Proinde LUTHERANVS Heliusius *l. de erroribus Pontificiorum*, ponit istud: Dicunt Romani in Catholismo, Possesse Deum esse, & vnum esse lumine naturali cognosci. Id quod negant Luthero-caluinista.

SVADENT istis. I. Quia Ioan. 1. *Lux in tenebris lucet; & tenebræ eam non comprehenderunt. In mundo erat, & mundus eum non cognouit.*

2. Aug. l. 10. *Confes. c. 6. ait, Cælum & terram clamant; Ipse fecit nos, & non ipsi nos; surdis tamen canunt, nisi Deus altius misereatur.*

AVTOR. I. Mens humana per peccatum orig. non ita est læsa, vt nō possit solis naturæ viribus multas veritates theoreticas & mæchanicas cognoscere. Constat inter omnes etiam aduersarios.

1. *Quia nulla res destruitur propria operatione: sed intelligere verum propria est intellectus operatio.*

2. *Quia non est impotentior intellectus intelligendo, quam sensus in sentiendo: sed hic potest sine auxilio gratiæ specialis sentire: ergo & is intelligere.*

II. Deum esse, & Vnum esse solis

naturæ viribus cognosci potest.

1. Sic Scripturam in *Antichristo p. 4. q. 22.*

2. Sic & S. Patres: S. Iustinus Mart. Irenæus, Tertul. Cyp. Laët. lib. 1. *Instit. c. 3. Nemo est, qui sapiat, rationemque secum putet, qui non Vnum Deum esse intelligat.*

Ratio fauet. Quia si non posset cognosci naturaliter vnus Deus, fieret *Vel quia obiectum est supernaturale: Non hæc; quia Sap. 13. A magnitudine speciei, & creaturæ cognoscibiliter poterit horum Creator videri. Vt testatur demonstrationes factæ à S. Patribus ex effectis naturæ: quod autem naturalibus doceri potest rationibus, non superat naturalem intellectum. Vel quia actus intelligendi vnitatem Dei est difficilis, aut impossibilis. At nec hoc: Quia ubi affertur demonstratio, ibi assensum difficile non est: sicque nil opus speciali auxilio.*

DICO AD I. Ea dicuntur de Christo ac proinde de S. Trinitatis mysterio, quod naturæ soli incognoscibile est. *Deum; vt lux illuminet tenebras; haec tamen lucis sæpe prævalent. Item: haec relicta naturæ, in tenebris ignorantiae lucet aliquantisper. Vnde S. Aug. in ep. ad Rom. Quos arguit Salomon Sap. 13. non cognouerunt per creaturam Creatorem: Quos autem arguit Apostolus, cognouerunt; sed gratias non egerunt.*

AD II. S. Aug. ibi loquitur de Amore, non de Cognitione Dei; quod homines non, vt Deum cognouerunt, sic ament ac laudent.